

ONZE NEDERLANDSCHE BOSCHBOUW

door

B. STOFFEL.

Ons atlantische klimaat leent zich voor grooter verscheidenheid van houtsoorten dan het continentale klimaat, omdat in het zeeklimaat geen uitersten in temperatuur en geen langdurige droogte-perioden voorkomen.

Alle houtsoorten uit andere werelddeelen met een gematigd klimaat, kunnen hier met succes worden uitgeplant en de meer of minder normale groeiwijze hangt van den toestand van den grond af. De normale groeiwijze beoordeelt men naar de zichtbare ontwikkeling van stam en twijgen; maar ook de houtwaarde, de kernvorming en de duurzaamheid, behooren tot de kenmerken van de optimale groeiplaats.

Een bekende boschbouwkundige uitspraak luidt: „iedere houtsoort, die buiten de optimale groeiplaats wordt aangeplant, eischt voor normalen groei betere groeiomstandigheden, naarmate afstand en klimaatverschil grooter wordt”.

Boschbouwkundig onderzoek heeft uitgemaakt, dat West-Europa — dus ook Nederland — ten allen tijde het gebied is geweest van de loofhoutbosschen; de onvruchtbaarheid onzer zandgronden is de oorzaak van naaldhoutaanplanting.

Toen men in ons land met het aanleggen van naaldhoutbosschen begon, waren exoten nog onbekend en *Pinus silvestris* was de eenige naaldboom die daarvoor in aanmerking kwam. Omtrent boschgrondvorming en micro-organismen, wist men niets en de eenige maatstaf voor aanplantingsmogelijkheid was de cultuurwaarde van den grond.

Reeds een halve eeuw geleden heb ik mij als houthandelaar de vraag gesteld: waarom is het hout van *Pinus silvestris*, afkomstig uit Noord- en Oost-Europa, zooveel waardevoller dan het hout van dezen zelfden boom, gegroeid in Nederland en aangrenzende landen?

Op enkele gunstige groeiplaatsen in ons land maakt *Pinus silvestris* het waardevolle roode kernhout, maar begint daarmee niet voor het 50ste groeijaar en ook daar blijft de waarde van het gevelde hout ver beneden de waarde van dat der optimale groeiplaatsen.

Resten van oorspronkelijke bosschen in Noord- en Oost-Europa bestaan nog in natuurreservaten. Overigens zijn alle blijvende bosschen in cultuurbosch veranderd en daarmee is de houtkwaliteit der gevelde stammen minder geworden.

Duitsche onderzoekers kenden reeds lang de betere hout-

kwaliteit van den meer noordelijk en oostelijk groeienden Pinus en de meening won meer en meer veld, dat de variëteitenkwestie nader bekeken moest worden.

Men kwam ten slotte tot de uitvoering van een zône-kaart voor geheel Duitschland, waarin de variëteiten nauwkeurig werden aangegeven. Men moest het zaad in die bepaalde zônes winnen en uitzaaïen. De invloed van het atlantisch klimaat werd voorbijgezien. Ook in ons land meende men deze richting te moeten volgen, totdat het dennenschot en de vele andere moeilijkheden bij aanleg van grovedennenbosch, de aanleggers tot bezinning brachten en de vraag deed stellen of wij Pinus silvestris niet geheel door exoten kunnen vervangen?

Bij mijn nasporingen naar de waarde van het Pinus silvestrishout zoowel in Noord- als in Oost-Europa, vergeleken met de waarde van het hout uit onze bosschen, is het mijn vaste overtuiging geworden, dat de exoten uit het zeeklimaat van Japan en uit het zeeklimaat van de westkust van Noord-Amerika hier in Nederland een klimaat vinden dat beter met hun optimum overeenkomt dan dit bij Pinus silvestris het geval is.

Alle zône-variëteiten ten spijt heeft het kustland van Noorwegen, geheel Denemarken, Oldenburg, Hannover, Nederland en België nimmer Pinus silvestris opgeleverd die eenigermate in houtkwaliteit overeenkwam met het hout uit meer continentale streken afkomstig. Jap. larix en groene douglas zijn als dunninghout ook voor mijnstutten waardevoller dan grovedennen en de eerste bereiken in de helft van den tijd zwaardere afmeting.

De uitspraak, dat iedere houtsoort aangeplant *buiten* de optimale groeiplaats, beter groeivoorwaarden vereischt, heeft men nimmer op Pinus silvestris toegepast. Men beschouwde deze houtsoort als „universeelgroeier” in alle klimaten en omstandigheden.

Een moeilijk uit te roeien meening is, dat Pinus silvestris ook in ons klimaat op arme droge zandgrond het best gedijt. Deze meening is door den aanleg van gemengd bosch en het inbrengen van exoten, langzamerhand gewijzigd.

Wie de groveden als hoofdstand van het bosch wil behouden moet daarvoor den meest vruchtbaren boschgrond kiezen en moet daarbij de natuurlijke boschontwikkeling volgen: op de plaats zaaien en een zeer langzame jeugdontwikkeling bevorderen onder oudere boomen. Het aanleggen van mijnhoutbosch zooals dit tot nog toe in ons land geschiedde is niet overeen te brengen met meer moderne meeningen over boschaanleg.